

Горбаченко О.В.

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДОСВІДУ УКРАЇНИ ТА УГОРЩИНИ В КОНТЕКСТІ СКЛАДОВИХ СИСТЕМИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВ

УДК 340 (340.12+340.15+341)

Вступ. Держава – це історично сформована, свідомо організована соціальна система, що керує суспільством; це організація всього суспільства; його інститут, який служить інтересам суспільства і покликаний діяти для загального блага. Поняття соціальної мети держави тісно пов'язане із сутністю держави. Ця концепція розкриває, для чого призначена держава і для чого вона має служити. Інституційне забезпечення зовнішніх функцій є юридично визначеним в порядку чинного законодавства України та Угорщини – алгоритм дій та компетенцій відповідного органу і осіб на реалізацію законодавчо передбачених функцій.

Аналіз літератури. В ході написання даної частини наукової статті були використані праці Л. Наливайка, Л. Морозової, А. Піголкіна, Ю. Ведернікова, а також національні та міжнародні законодавчі акти. **МЕТА.** Основною метою даної наукової статті є на основі порівняльно-правового аналізу дослідити досвід України та Угорщини в питанні складових системи інституційного забезпечення зовнішніх функцій держав.

Матеріали та методи. Наукове пізнання є складним та суперечливим процесом і в той же час найвищим рівнем пізнавальної діяльності. Методологія наукового пізнання – специфічне історичне явище. Філософська методологія поєднує всі загальнонаукові способи в три великі групи. До першої належать: спостереження, порівняння. До другої: ідеалізація. До третьої: аналіз і синтез, індукція та дедукція, абстрагування та моделювання. В даній статті нами широко використовується усі три групи методів.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Результати обговорення. На сучасному етапі, аналіз таких функцій дозволяє виділяти пріоритетні напрямки держави, бачити структурність забезпечення реалізації соціальних потреб та встановити рівноважність таких соціальних відносин зі сприянням розвитку прогресу. Це тлумачиться тим, що функції є незамінною стороною будь якої організації, й тим самим, саме в них віддзеркалюється уся суть держави, як пояснює Л. Наливайко [1, с. 54]. Даний автор виділяє структурність функцій держави, які ми беремо за основу проведення порівняльного аналізу в межах даного питання: 1. Сутність і соціальне призначення; 2. Напрямки державної діяльності; 3. Основне спрямування впливу держави та його фінальна ціль (об'єкт); 4. Метод, форма та принцип реалізації зовнішніх функцій держави; 5. Взаємозв'язок практичної діяльності з ціллю (на яку і спрямовані функції) [1, с. 56].

Перша група: сутність і соціальне призначення. Поняття соціальної мети держави тісно пов'язане із сутністю держави. Ця концепція розкриває, для чого призначена держава і для чого вона має служити. Держава – це історично сформована, свідомо організована соціальна система, що керує суспільством; це організація всього суспільства; його інститут, який служить інтересам суспільства і покликаний діяти для загального блага. Тому головна мета держави – служіння суспільству, як вірно зазначає Л. Морозова [2, с. 56]. Заради цього, як пише А. Піголкін – держава має встановити певний порядок у суспільстві та підтримувати його до застосування сили; по друге гарантування безпеки суспільства від злочинного втручання в державу, а також від зовнішніх ворогів та агресії; по третє захищати особистість від свавілля, по четверте, дбати про розвиток культури, освіти, мистецтва та здоров'я. В ідеалі мета держави – служити людині, створити їй необхідні умови для максимального розвитку та прояву своїх здібностей і талантів, адже людина – найвища з усіх світових цінностей [3]. Як вдало відзначає Ю. Ведерніков, що держава існує не тільки для блага громадян, а через них і в них, а його сутність – існування в силу закону, за законом і на благо закону [4, с. 54].

Інституційне забезпечення зовнішніх функцій є юридично визначеним в порядку чинного законодавства України та Угор-

щини – алгоритм дій та компетенцій відповідного органу і осіб на реалізацію законодавчо передбачених функцій. Такими основними органами є у випадку України: Верховна Рада, Президент, Прем'єр-міністр, Міністр закордонних справ, у випадку Угорщини: Парламент, Президент, Прем'єр-міністр, Міністр закордонних справ і торгівлі. Держава не діє сама по собі, її як і створює, так і керує «людиною». Сутністю і соціальним призначення даних інститутів слугує ні що інше, як діяти в інтересах своєї держави і своїх громадян. Конституція України передбачає – Президент виступає керівником зовнішньополітичної діяльності держави [5, ст. 106], Верховна Рада – орган, що визначає зовнішню та внутрішню політику України на законодавчому рівні [5, ст. 106], Кабінет Міністрів України – забезпечує здійснення зовнішньої політики [5, ст. 106]. Прем'єр міністр здійснює керівництво Кабінетом Міністрів України [5, ст. 114]. Інституційне забезпечення зовнішніх функцій є ніщо інше, як комплексним підходом. Постанова КМУ «Положення про Міністерство закордонних справ» від 30.03.2016 року за № 281 – Кабінет Міністрів є координуючим органом Міністерства закордонних справ, який у свою чергу є центральним органом виконавчої влади у сфері інституційного забезпечення зовнішньополітичної діяльності держави. Основними цілями і призначенням такого центрального органу виконавчої влади за вище згаданю Постановою виступають: 1. забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері міжнародних відносин; 2. реалізує в Україні зовнішньополітичний курс, спрямований на розвиток політичних, економічних, культурно-гуманітарних, наукових та інших відносин з іноземними державами та міжнародними організаціями; 3. координування діяльності державних органів з метою реалізації єдиної зовнішньої політики України; 4. сприяти утвердженню міжнародного престижу України та підвищенню її іміджу як надійного та передбачуваного партнера у світі; 5. вивчення та аналіз політичної та економічної ситуації у світі, зовнішньої та внутрішньої політики зарубіжних країн, діяльності міжнародних організацій; 6. участь у формуванні та реалізації державної політики, спрямованої на інтеграцію України до європейського політичного, економічного, безпеко-

вого та правового простору, членство в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору; участь у забезпеченні розвитку міжнародного права [6].

З угорської точки зору, Закон 2016 LXXIII «Про зовнішні представництва та постійну службу» передбачає, що першочерговим покликанням зовнішньої політики Угорщини є створення сприятливих зовнішніх умов для соціально-економічного розвитку Угорщини. Угорські дипломатичні місії та угорська дипломатія відіграють значну роль у презентації національних інтересів за кордоном, у формуванні сприятливого іміджу Угорщини, у представленні угорських позицій та у сприянні розвитку угорської економіки із зовнішніх джерел [7]. Угорщина, як країна Європейського Союзу, істотних відмінностей в Основному Законі в порівнянні з Україною не має. Угорська Конституція передбачає статтею 9, частини 4, пунктів а та b Президент Угорщини визнає обов'язкову силу міжнародного договору, назначає та приймає послів, Національні збори (Парламент), статтею 1, пункту d санкціонують визнання обов'язкової сили міжнародного договору. Стаття Q проголошує – Угорщина має на меті співпрацювати з усіма народами й націями світу для підтримки миру й безпеки та стійкого розвитку людства. Щодо Уряду, то стаття 15 говорить, він є загальним органом виконавчої влади та підзвітним Парламенту [8]. Таким чином підсумовуємо, що основними цілями та призначенням, як української, так і угорської інституційної підтримки є ніщо інше як тримати баланс між цілями та призначенням з одного боку та рамками національного та міжнародного права з іншого для уникнення конфлікту даних частин.

Друга група: напрямки державної діяльності. Положення Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» виділяє напрямки Міністерства закордонних справ, як домінуючого органу на відповідальність якого покладено забезпечення і реалізації зовнішнього курсу української республіки. Цими напрямками виступають: 1) забезпечення дипломатичними та іншими засобами і методами, передбаченими міжнародним правом, захист суверенітету, територіальної цілісності та непорушності державних кордонів України, її політичних, економічних, енергетичних

та інших інтересів; 2) використовувати міжнародний потенціал для утвердження і розвитку України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави, її сталого економічного розвитку; 3) створювати сприятливі зовнішньополітичні умови для розвитку української нації, її економічного потенціалу, історичної свідомості, національної гідності українців, а також етнічної, культурної, мовної, релігійної самобутності громадян України усіх національностей; 4) утверджувати провідне місце України у системі міжнародних відносин, зміцнювати її міжнародний авторитет; 5) поглиблювати співпрацю з НАТО з метою набуття членства; підтримувати та зміцнювати роль міжнародного права у міжнародних відносинах; створювати сприятливі умови для задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами України, підтримувати з ними сталі зв'язки; 6) забезпечувати інтеграцію України до ЄС; підтримувати розвиток торговельно-економічного, науково-технічного та інвестиційного співробітництва України з іноземними державами на засадах взаємної вигоди [9, ст 11].

З точки зору напрямків діяльності угорського Міністерства закордонних справ і торгівлі відходячи від Інструкції 4/2009 (П.13.) «Про правила організації та діяльності Міністерства закордонних справ» є наступними: встановлення та підписання міжнародних договорів; здійснення зовнішньої безпекової політики; представництво та діяльність в межах ЄС та інших двосторонніх і більше відносинах [10].

Постанова Уряду Угорщини 182/2022 (т.24) «Про обов'язки та повноваження уряду» передбачає – Прем'єр-міністр повинен представляти Угорщину в Європейській Раді, і повинен організувати представництво Угорщини з усіх питань, що стосуються Європейського Союзу, які вимагають участі держави на найвищому рівні, якщо інше не ухвалено Основним Законом або Законом; визначає та координує діяльність міністрів, у якій він може давати вказівки міністрам щодо здійснення їх діяльності; визначає загальну політику Уряду та керує її реалізацією. Поряд з цим в питанні Європейського Союзу зазначаємо, що Прем'єр-міністр може діяти як особисто, так і через Державного секретаря.

Обов'язками виступають: а) вести переговори з державами-членами Європейського Союзу та з представниками установ Європейського Союзу; б) брати участь у підготовці та проведенні тематичних засідань уряду ЄС; в) брати участь у системі урядової координації, пов'язаної із членством у Європейському Союзі; г) підтримувати зв'язок та погоджувати з міністром та міністрами, відповідальними за позицію уряду щодо членства в ЄС [11].

До посадових обов'язків Міністра закордонних справ і торгівлі відносяться: а) формулювати зовнішньоекономічну політику Уряду, в рамках якої здійснює оцінку та аналіз зовнішньоекономічних і міжнародних процесів, що їх зачіпають; б) готування та координування виконання угод про стратегічне співробітництво з великими компаніями; в) нести відповідальність «за» та «в» контексті багатосторонньої торгової політики; г) у співпраці із заінтересованим членом уряду формулювати позицію уряду щодо спільної комерційної політики Європейського Союзу; д) забезпечувати відповідність зобов'язань міжнародної торгової політики внутрішньому законодавству; е) відповідає за управління зовнішньоекономічною дипломатичною мережею; є) відповідає за управління туристичною дипломатичною мережею; ж) виконувати завдання, пов'язані з угодами про захист інвестицій [11].

У випадку Прем'єр міністра України за Указом Президента від 22.12.2021 року за №671/2021 «Питання координації зовнішньополітичної діяльності держави» перший з обов'язковим включенням до української сторони бере участь в міжнародних переговорах як «на» так і «за» межами України [12]. Цільова діяльність обох держав перекликається, проте звертаємо увагу на угорського Міністра закордонних справ і торгівлі, оскільки на відміну від українського чия діяльність також передбачає і зовнішньоекономічну діяльність, угорський підкріпив таку діяльність не за окремим міністерством, а за собою. Констатуємо, урядовий портал на сьогодні має в своєму складі двадцять міністерств, при цьому в Угорщині відповідно до Закону 2022.II. «Список Міністерств» для функціонування їх держави достатньо дев'яти (див. Таблиця 2). Одним із пояснень є поєднання діяльності, як на прикладі Міністерства закордонних справ і торгівлі. В Україні

це два окремих міністерства – Міністерство закордонних справ і Міністерство економіки [13;14]. На наш погляд, дивлячись на Угорщину, таке поєднання є абсолютно реальним й не впливає на якість виконання посадових обов'язків. Тому з нашого боку ви-суваємо пропозицію щодо перегляду складу наявних Міністерств та можливе їх поглинання. Таке об'єднання по перше скоротить витрати з державного бюджету на утримання такого міністерства, по друге аналізуючи законодавчі документи щодо одного міністерства, констатуємо дублювання повноважень іншим, саме тому таке поглинання встановить чіткі демаркаційні лінії між сферами діяльності міністерств (див. Таблиця 1).

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» говорить про важливість недопущення дублювання повноважень при утворенні, реорганізації чи ж ліквідації міністерства [35, ст.5, п.3]. На основі вище вказаного аналізу діяльності міністерств, можемо підсумувати. Повноваження Міністерства аграрної політики та продовольства дублюються з Міністерством економіки в частині «реалізації рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів»; Міністерство культури та інформаційної політики дублює Міністерство закордонних справ в частині «популяризації України за кордоном та питань нацменшин»; Міністерство інфраструктури дублює Міністерство оборони в питанні «повітряного простору»; Міністерство соціальної політики дублюється з Міністерством у справі ветеранів в питанні «адаптації військовослужбовців», такі дублювання виділені сірим кольором у Таблиці 1.

Є повноваження, які на наш погляд не коректно віднесені до повноважень того чи іншого міністерства, такі дані ми виділили червоним кольором в Таблиці 1. Зокрема питання державної аграрної політики та сільського господарства в межах Мінекономіки, хоча даним питанням логічно, має займатися Міністерство аграрної політики та продовольства. Виділяємо рожевим кольором в Таблиці 1 й ряд інвестиційних питань, що віднесено до різних міністерств, адже дане питання є як ніколи важливим та актуальним для України. Поряд з цим, не можемо не зазначити про можливість реорганізації наявних міністерств, на прикладі Угор-

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Міністерство закордонних справ

- +Покращення інтегрованого інвестиційного клімату та іміджу (п.10);
- +Аналіз економічних процесів та міжнародної практики регулювання зовнішньоекономічної діяльності (п.12);
- +Промована вітчизняної продукції на зовнішній ринок, проведення заходів «на» та «за» межами України (п.12-24);
- +Співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями (п.12-3);
- +Попириє за кордоном інформацію про Україну;
- +Здійняє в змішаних міжурядових комісіях щодня наменьши[15].

Міністерство енергетики

- Державна політика в електроенергетичній, ядерно-промисловій, вугільно-промисловій, торфолобунній, нафтогазовій та нафтогазодобувній сферах;
- Державна політика у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, а саме теплоенергетика та теплопостачання [18].

Міністерство з питань реінтеграції

- **тимчасово окупованих територій**
 - Гуманітарна допомога швидколюду населенню під час збройного конфлікту;
 - Реінтеграція окупованої території в один правовий, інформаційний світ.
 - Розвиток окупованих територій після їх реінтеграції;
 - Взаємодія з міжнародними гуманітарними організаціями [20].

Міністерство економіки

- +Інвестиційна політика та управління державними інвестиціями;
- +Державна політика та управління державною економікою у сфері туризму та курортів;
- +Інтеграція економіки у світову;
- +Державна аграрна політика та політика у сфері сільськогосподарства;
- +Забнятість населення, трудова міграція, соціальні відносини;
- +виготовлення цінних паперів;
- Реалізація рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів [16].

Міністерства України (Таблиця 1)

Міністерство цифрової трансформації

- Цифровізація, цифровий розвиток економіки, інновацій та технологій, електронне управління та електронна демократія, розвиток інформаційного суспільства, розвиток інформатизації, впровадження електронного документообігу, розвиток цифрових навичок та цифрових прав громадян, розвиток інфраструктури широкомовного доступу до Інтернету та телекомунікацій, електронної комерції та бізнесу [21].

Міністерство аграрної політики та продовольства

- Машинобудування для агропромисловості;
- Розвиток фермерства, сільськогосподарської кооперації;
- Реалізація рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів;
- Створення конкурентоспроможних, імпортно замінних технологій;
- **Залучення інвестицій для ієксоволення підприємств [17].**

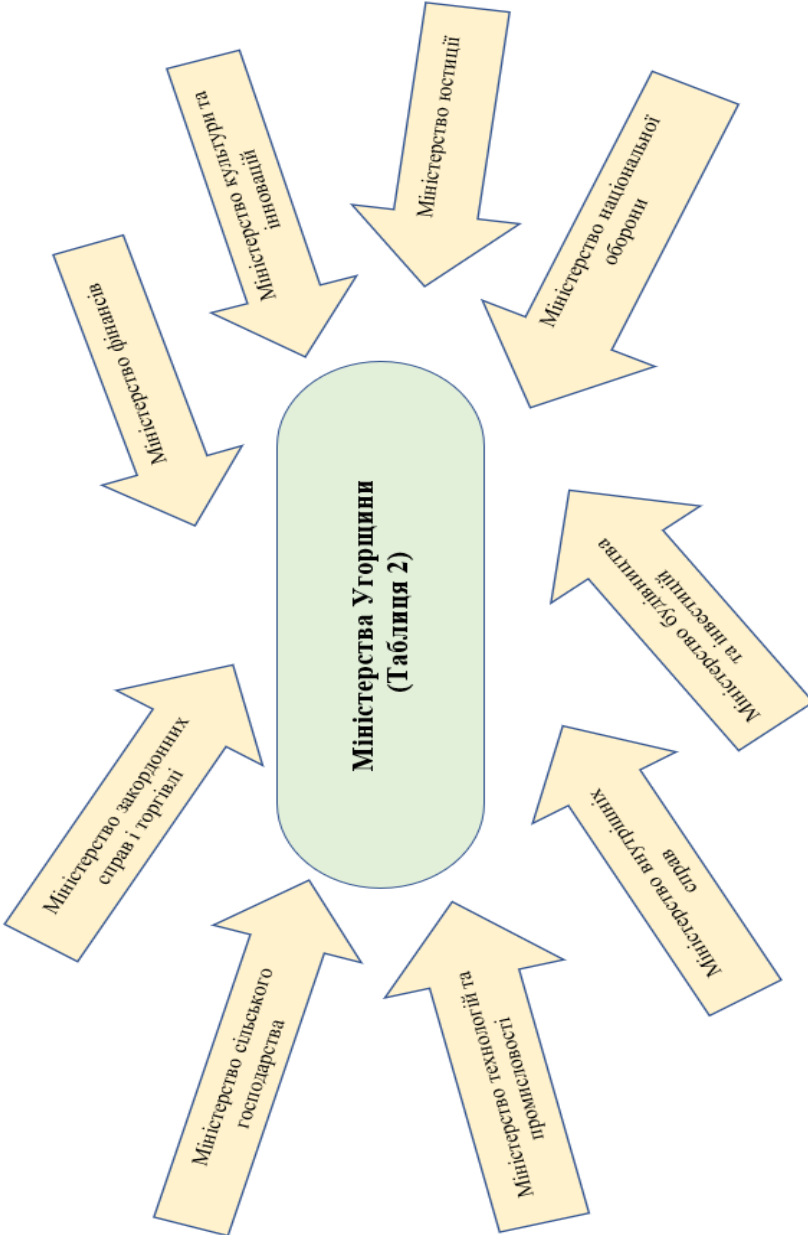
Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості

- Державна промислова політика, державна військово-промислова політика, державна політика у сфері державно-оборонного замовлення, у сфері оборонно-промислового комплексу, літакобудувний галузі та забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері космічної діяльності
- **Інвестиційна політика даного сектору;**
- Зовнішньоекономічна діяльність даного сектору;
- Підтримка інновацій в оборонній промисловості [19].

Міністерство молоді та спорту

- Державна політика у сфері молодіної політики, фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання, участь у формуванні та реалізації в межах повноважень, передбачених законом, державної політики у сфері волонтерської діяльності[21].

<p>Міністерство внутрішніх справ</p> <ul style="list-style-type: none"> +Охорона прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидія злочинам; +Захист державного кордону та суверенних прав України; +Цивільний захист населення і територій від надзвичайних ситуацій; +Протидія незаконній міграції [23]. 	<p>Міністерство заступу довкілля та природних ресурсів</p> <ul style="list-style-type: none"> +Поверхневі водні ресурси, розвиток водного господарства; +раціональне використання надр, геологічні дослідження; +робота з пестицидами, хімічними речовинами, відходами, агрохімікатами; +Водне господарство, використання і охорона вод [24]. 	<p>Міністерство інфраструктури</p> <ul style="list-style-type: none"> +Залізні в таких сферах: автомобільній, залізничній, морській, річковій, авіаційній транспорт. Поштовий зв'язок, повітряний простір України, повітряну та курортів. Дорожнє господарство, порти, морське судноплавство, забезпечення судноплавства [25]. 	<p>Міністерство розвитку громад та територій</p> <ul style="list-style-type: none"> +Соціальне та пенсійне страхування; +Успішності та права дітей; +Запобігання домашньому насильству чи за ознакою статі; +Рівність прав та можливостей чоловіків і жінок; +Соціальна та професійна адаптація військослужбовців [30]. 	<p>Міністерство юстиції</p> <ul style="list-style-type: none"> +Державна правова політика, питання банкрутства, примусове виконання рішень судів; +Державна реєстрація активів шлюбного стану, речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, громадських формувань та ФОП; +Дотримання законодавства прав людини щодо відбування кримінальних покарань [34].
<p>Міністерство освіти і науки</p> <ul style="list-style-type: none"> +Науково-технічна діяльність, інноваційна діяльність освіти і науки; +Нагляд за діяльністю підприємств, установ, що надають освітні послуги [28]. 	<p>Міністерства України (Таблиця 1)</p>	<p>Міністерство охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> +Захист від інфекційних захворювань, профілактика неінфекційних; +Розвиток медичних послуг, впровадження електронної системи охорони здоров'я [29]. 	<p>Міністерство фінансів</p> <ul style="list-style-type: none"> +Бюджет та боргова політика, міжбюджетні відносини та місцеві бюджети; +Дотримання бюджетного законодавства; +Казначейське обслуговування бюджетних коштів; +Запобігання та протидія відмиванню коштів, виготовлення цінних паперів [33]. 	
<p>Міністерство культури та інформаційної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> +Популяризація України в світі; +Збереження національної пам'яті та міжнаціональних відносин, релігій, прав нащадків; +Діяльність у сфері інформаційного суверенітету та інформаційної безпеки [26]. 	<p>Міністерство оборони</p> <ul style="list-style-type: none"> +Національна безпека у воєнній сфері, оборони та військового будівництва у мирний час; +Керівництво ЗСУ; +Координація держорганів та місцевих самоврядування щодо підготовки до оборони, реалізація питань щодо повітряного простору України [27]. 	<p>Міністерство соціальної політики</p> <ul style="list-style-type: none"> +Соціальне та пенсійне страхування; +Успішності та права дітей; +Запобігання домашньому насильству чи за ознакою статі, чоловіків і жінок; +Рівність прав та можливостей чоловіків і жінок; +Соціальна та професійна адаптація військослужбовців [31]. 	<p>Міністерство у справах ветеранів</p> <ul style="list-style-type: none"> +Реалізує держполітику у сфері соціальної, ветеранів, їх психологічна та професійна адаптація, санаторно-курортне лікування та забезпечення житлом; +Забезпечення прав і свобод ветеранів та їх сімей [32]. 	

щини. Так, Міністерство з реінтеграції тимчасово окупованих територій в цілому може здійснювати свою діяльність в межах Міністерства розвитку громад та територій. На наш погляд діяльність першого як окремого є не обов'язковою. Всі ті діяльності, а саме основна – гуманітарна, однозначно можуть мати місце як діяльність департаменту другого. Міністерство енергетики може діяти в межах Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості, що матиме назву: Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості та енергетики. Діяльність Міністерства культури та інформаційної політики доречно частково об'єднати з Міністерством закордонних справ, так вийде Міністерство культури та закордонних справ, адже виходячи з повноважень першого, вони більшою мірою схрещуються з другим, бодай більше МЗС є ледь не розповсюджувачем українського буття й культури в світі. В частині інформаційної політики, доречно розширити сферу повноважень Мінцифри. Міністерство у справах ветеранів має бути поглиблене Міністерством соціалістики, тим більше, що перший дублює повноваження другого, що законодавчо є не допустимим. Міністерство економіки має бути не розривним з Міністерством фінансів, так ми отримуємо Міністерство економіки та фінансів. Такі об'єднання в Таблиці 1 позначені в назві міністерств відповідним кольором. На основі таких змін, ми отримуємо замість наявних розтягнутих двадцяти, п'ятнадцять оптимальних.

Висновки. Таким чином об'єднання, поглинання, реорганізація наявних міністерств має покращити діяльність держави в цілому, адже тут важливо не кількість, а якість. В свій час зменшаються бюджетні виплати на утримання таких міністерств, що своєю чергою можна використати на відбудову зруйнованого чи ж на розробки інтелектуально-технологічної військової зброї, так званих робо-ботів, яких можна використовувати в «гарячих» точках, замість відправки туди людей чи високоточної зброї, на кінець ядерної зброї. Такі розробки, як показав час повинні мати місце, адже чим новітніші військові розробки в державі, тим її громадяни більш захищені.

1. Наливайко Л. (2020). *Теорія держави і права в таблицях і схемах. Навчальний посібник*. Київ. Хай-Тек-Прес. 296 с.
2. Морозова Л. (2002). *Теорія держави і права. Навчальний посібник*. Миколаїв. Юрист. С. 56.
3. Піголкін А. (2015). *Теорія держави і права* Вилучено з: https://stud.com.ua/33135/pravo/sotsialne_priznachennya_derzhavi. (дата звернення 21.06.2022)
4. Ведерніков Ю. (2016). *Теорія держави і права. Видання третє, перероблене і доповнене*. Дніпро. Ліра ЛТД. 480 с.
5. Конституція України (Основний Закон) від 28.06.1996 року. №30, ст. 141. В редакції станом на 23.06.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Постанова КМУ «Положення про Міністерство закордонних справ» від 30.03.2016 року. № 281. В редакції станом на 23.06.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-%D0%BF#top>.
7. 2016. évi LXXIII. Törvény A külképviseletekről és a tartós külszolgálatról. Вилучено з: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1600073.tv>.
8. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.). Вилучено з: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV (дата звернення 23.06.2022).
9. Про засади внутрішньої та зовнішньої політики (Закон України) від 01.07.2010 року. № 2411-VI. В редакції від 08.07.2018 року. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>.
10. 4/2009. (II. 13.) KűM utasítás a Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról. Вилучено з: <http://docplayer.hu/11320437-4-2009-ii-13-kum-utasitas-a-kulugyminiszterium-szervezeti-es-mukodesiszabalyzatarol.html>. (дата звернення 23.06.2022).
11. 182/2022. (V. 24.) Korm. Rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről. Вилучено з: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A2200182.KOR&searchUrl=/gyorskereso%3F3%225A9r%25C5%25911>. (дата звернення 23.06.2022).
12. Питання координації зовнішньополітичної діяльності держави (Указ Президента) від 22.12.2021 року. № 671/2021. В редакції станом на 23.06.2022 рік. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/2021#Text>.
13. Урядовий портал. Інші органи виконавчої влади. Станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>.
14. 2022. évi II. Törvény Magyarország minisztériumainak felsorolásáról. Станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2200002.tv>.

15. Положення про Міністерство закордонних справ (Постанова КМУ) від 30.03.2016 року. № 281. В редакції станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-%D0%BF#top>.
16. Положення про Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України (Постанова КМУ) від 24.12.2019 року. № 838-2019-п. В редакції станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-%D0%BF#Text>.
17. Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України (Постанова КМУ) від 17.02.2022 року. № 124. В редакції станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-2021-%D0%BF#Text>.
18. Положення про Міністерство енергетики України (Постанова КМУ) від 17.06.2020 року. № 507. В редакції станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/507-2020-%D0%BF#Text>.
19. Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей та промисловості України (Постанова КМУ) від 07.09.2020 року. № 819. В редакції станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2020-%D0%BF#Text>.
20. Положення про Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (Постанова КМУ) від 08.06.2016 року. № 376 (Постанова КМУ від 06.05.2020 року, № 371). В редакції станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-2016-%D0%BF#Text>.
21. Положення про Міністерство молоді та спорту України (Постанова КМУ) від 02.07.2014 року. № 220. В редакції станом на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2014-%D0%BF#Text>.
22. Положення про Міністерство цифрової трансформації України (Постанова КМУ) від 18.09.2019 року за № 856. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#top>.
23. Положення про Міністерство внутрішніх справ України (Постанова КМУ) від 28.10.2015 року за № 878. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>.
24. Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Постанова КМУ) від 25.06.2020 року за № 614. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2020-%D0%BF#Text>.

25. Положення про Міністерство інфраструктури України (Постанова КМУ) від 30.06.2015 року за № 460. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-%D0%BF#Text>.
26. Положення про Міністерство культури та інформаційної політики України (Постанова КМУ) від 16.10.2019 року за № 885. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/885-2019-%D0%BF#Text>.
27. Положення про Міністерство оборони України (Постанова КМУ) від 26.11.2014 року за № 671 (Постанова КМУ від 19.10.2016 року, № 730). В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2014-%D0%BF#Text>.
28. Положення про Міністерство освіти і науки України (Постанова КМУ) від 16.10.2014 року за № 630. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF#Text>.
29. Положення про Міністерство охорону здоров'я України (Постанова КМУ) від 25.03.2015 року за № 267 (Постанова КМУ від 25.01.2020 року, № 90). В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>.
30. Положення про Міністерство розвитку громад та територій України (Постанова КМУ) від 30.04.2014 року за № 197 (Постанова КМУ від 25.09.2020 року, № 850). В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-%D0%BF#Text>.
31. Положення про Міністерство соціальної політики України (Постанова КМУ) від 17.06.2015 року за № 423. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF#Text>.
32. Положення про Міністерство у справах ветеранів України (Постанова КМУ) від 27.12.2018 року за № 1175 (Постанова КМУ від 15.04.2020 року, № 276). В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1175-2018-%D0%BF#Text>.
33. Положення про Міністерство фінансів України (Постанова КМУ) від 20.08.2014 року за № 375. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>.
34. Положення про Міністерство юстиції України (Постанова КМУ) від 02.07.2014 року за № 228. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text>.
35. Про центральні органи виконавчої влади (Закон України) від 17.03.2022 року. № 3166-VI. В редакції на 10.07.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.

Горбаченко О.В. Порівняльно-правовий аналіз досвіду України та Угорщини в контексті складових системи інституційного забезпечення зовнішніх функцій держав.

Порівняльно-правовий аналіз досвіду різних держав, в даному випадку України та Угорщини має ще більший інтерес та новизну в науковій сфері через недослідженість, що робить дану статтю ще більшим вкладом в науку. Досліджуючи сектор особливості сучасної держави можемо відзначити, що своє втілення знаходить у модифікації функцій держави. Розробка теорій функцій дає нам можливість прогнозування конкретної ситуації, пов'язаною з трансформацією держави чи ж її окремих інститутів, проведення державної політики. Питання системи інституційного забезпечення зовнішніх функцій, як і саме питання джерел живлення, оновлення та діяльності зовнішніх функцій є завжди актуальним питанням для наукової сфери, в силу постійних змін. Повномасштабна війна в Україні завдає величезних людських, економічних та культурних втрат. Життя розділилося на «до війни» та «у війні». Все це відкидає Україну до стартової точки відліку, де по завершенню цієї агонічно-пропагандистської «військової операції» настане період великої відбудови та покарання винних в рамках міжнародного права. Призначення кожної держави, її напрямки функціонування, успішність, занедбаність та межі реалізації можна сьогодні яскраво розглядати під призмою саме її зовнішніх функцій. Питання функцій держави залишається одним з ключових питань теорії та практики державотворення. Вони відіграють важливу роль у здійсненні державної політики, оскільки не впливаючи на те чи інше явище суспільних відносин, держава не спроможна вирішувати поставлені перед нею завдання і досягати поставлених цілей. Всестороння реалізація державної політики є запорукою мирного і безпечного існування та подальшого розвитку всього суспільства. Цією науковою статтею виділяється декілька структурних частин зовнішньої функції: Сутність і соціальне призначення; Напрямок державної діяльності; Основне спрямування впливу держави та його фінальна ціль (об'єкт); Метод, форма та принцип реалізації зовнішніх функцій держави та Взаємозв'язок практичної діяльності з ціллю (на яку і спрямовані функції). Проте саме даною частиною статті проаналізовано перші дві складові - сутність і соціальне призначення та напрямки державної діяльності.

Ключові слова: Україна, Угорщина, інституційне забезпечення, зовнішні функції, порівняльно-правовий аналіз.

Horbachenko O.V. Comparative legal analysis of the experience of Ukraine and Hungary in the context of component systems of institutional ensuring the external functions of the states.

The comparative legal analysis of the experience of different states, in this case of Ukraine and Hungary, has even greater interest and novelty in the scientific field due to its lack of research, which makes this article an even greater contribution to science. Examining the sector, we can note the peculiarities of the modern state, which find their embodiment in the modification of the functions of the state. The development of theories of functions gives us the opportunity to forecast a specific situation related

to the transformation of the state or its individual institutions, the implementation of state policy. The question of the system of institutional support of external functions, as well as the question of power sources, renewal, and activity of external functions, is always a relevant issue for the scientific sphere, due to constant changes. A full-scale war in Ukraine causes huge human, economic and cultural losses. Life was divided into «before the war» and «in the war». All this pushes Ukraine to the starting point of reference, where after the end of this agony-propaganda «military operation» there will be a period of great reconstruction and punishment of the guilty within the framework of international law. The purpose of each state, its directions of functioning, success, neglect, and limits of implementation can be vividly considered today under the prism of its external functions. The issue of state functions remains one of the key issues in the theory and practice of state formation. They play an important role in the implementation of state policy, because without influencing this or that phenomenon of social relations, the state is unable to solve the tasks set before it and achieve the set goals. Comprehensive implementation of state policy is a guarantee of a peaceful and safe existence and further development of the entire society. This scientific article highlights several structural parts of the external function: Essence and social purpose; Areas of state activity; The main direction of the influence of the state and its final goal (object); The method, form, and principle of implementation of the external functions of the state and the relationship of practical activities with the goal (toward which the functions are directed). However, this part of the article analyzes the first two components - the essence and social purpose and directions of state activity.

Keywords: Ukraine, Hungary, institutional support, external functions, comparative legal analysis.